

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ *QUEER* ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Σ. Κ. Τσιτσιόγκου, MA, DD, PhD
 Αν. Καθηγήτῃ
 Ψυχολογίας της Θρησκείας
 ΕΚΠΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

*Στη μελέτη αυτή ερευνάται η διεθνής βιβλιογραφία, καθώς και τα αίτια του σχετικά νέου φαινομένου, που αποκαλείται *Queer*. Τα δεδομένα ταξινομούνται, σύμφωνα με τις διαπολιτιστικές σταθερές του Eduard Spranger. Διαπιστώνεται μια τεράστια σε έκταση και δυναμική κινητικότητα διάδοσης και προβολής αυτής της *Q-life*, η οποία άρχισε βασικά μέσα από την Τέχνη, και ιδίως τη Μουσική και τον Κινηματογράφο. Εντούτοις, επειδή οι *Queers* επιδιώκουν με το Κίνημά τους να εισχωρήσουν βαθιά στον ψυχισμό ιδίως των νέων, τείνουν στο να εγκαθιδρύσουν —με συγκρητισμούς και σοφιστείες— μια δική τους Θρησκεία, παρερμηνεύοντας την κανονική Αγία Γραφή.*

ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ: queer, νεολαία, σεξουαλικότητα, γένος, φύλο, σεξουαλικές διαστροφές, αντιδραστικότητα, ομοφυλοφιλία, υποकुουλτούρα, νεο-φιλελευθερισμός.

ABSTRACT

In this study is investigating the international bibliography, as well as the causes of the relatively new phenomenon, which is called *Queer*. The data are sorted according to their cross-cultural constants of Eduard Spranger. There is a huge in scope and dynamic dissemination and promotion of this movement of *Q-life*, which started basically through Art, especially Music and Cinema. However, because the *Queers* seek with their movement to penetrate deeply into the psyche, in particular young people, tend to establish —with syncretisms and sophistry— their own Religion, incorrectly interpreting the canonical Bible.

KEY WORDS: queer, youth, sexuality, gender, sex, sexual perversions, reactivity, homosexuality, subculture, neoliberalism.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Υπήρξαν κατά το παρελθόν κάποιοι πρωτοπόροι του πνεύματος, οι οποίοι στοιχειοθέτησαν αυτά τα μαθήματα, που ως εξειδικεύσεις αποκαλούμε σήμερα *Αναπτυξιακή Ψυχολογία της Θρησκείας*, *Κοινωνική Ψυχολογία της Θρησκείας* και *Πολιτισμική Ψυχολογία της Θρησκείας*. Οι επιστήμες αυτές σχετίζονται με τη (δια)πολιτιστική διάπλαση των νέων.

Κατά τις δυο τελευταίες δεκαετίες του 20^{ού} αι. (δεκαετία του 1980 και αρχές δεκαετίας του 1990), ξεκινώντας από την **Τέχνη** (κυρίως Μουσική, Ζωγραφική και Κινηματογράφο) — για την *καλή* και *φάυλη* Τέχνη βλ. Πλάτωνα (*Φίληβος* 55.e.2), Αριστοτέλη (120.24), Ζωναρά (512.8) κ.ά.— ξεπήδησε αθέσπιστα από ακτιβιστές των ΗΠΑ και Αγγλίας ένα παγκόσμιο (πολιτιστικό και πολιτικό) ανατρεπτικό Κίνημα (Shepard, 2010), το *Queer* (= αλλόκοτο, παράξενο, εκκεντρικό, φρικιαστικό, ιδιόρ-

ρυθμο, ετερ-ομαλό, κοινωνικά πολυ-διαστρωματικό), κυρίως μεταξύ των νέων (Taylor 2016, Martin 2016) [για την Τρίτη ηλικία *Queers* δεν κάνουμε λόγο εδώ], που αποτελεί πλέον σήμερα μια ονομασία-ομπρέλα για την *cultura*, τον τρόπο ζωής (*Qlife*) και την ψυχική, προσωπική ή συλλογική, (ομοφυλική) *ταυτότητα* (Rhoads, 1994) όλων των σεξουαλικών και διαφυλικών μειονοτήτων (*Queer Nation*). Εντούτοις, δεν υφίσταται μέχρι σήμερα μια ενιαία και έγκυρη επιστημονικά θεωρητική εικόνα για το κίνημα, την υποκοουλτούρα (Rhoads, 1994), τη μόδα ή το *style* (Rhoads, 1994), που καλείται *Queer*.

Γενικά, οι *Queer* μειονότητες συνδέονται με τον αντι-ιμπεριαλιστικό και αντιπολεμικό ακτιβισμό, αντιδρούν στις κοινωνικές νόρμες (Bernini, 2017), ενώ επιδεικνύουν αλληλεγγύη προς τα αριστερά Κινήματα. Ως εκ τούτων, ο πυρήνας του *Queer*, θα έλεγα, έγκειται σε ένα είδος «εκθήλυνσης» της σύγχρονης ανθρωπότητας ως αντίδραση στον επικρατούντα επί αιώνες ανδροκρατούμενο πολιτισμό. Ωστόσο, θα πρέπει να επισημάνουμε αφ' ενός μεν ότι το *Queer* Κίνημα/ομπρέλα (με την αποδοχή μιας τεράστιας γκάμας ετεροτήτων) δεν ταυτίζεται, κατ' ανάγκη, ούτε με τον *gay* ή τη λεσβία, ούτε με τον/την *bisexual* ή *transgender*, αφού μάλλον αναφέρεται στον ξεχωριστό τρόπο ζωής του (καθώς και στις σχέσεις ή τη συμπεριφορά του με τους συνανθρώπους του) και όχι απλά και μόνο στις σεξουαλικές του προτιμήσεις (Ziyad, 2016), αφ' ετέρου δε ότι έχει δεχθεί, κατά καιρούς, ποικίλες ενστάσεις, κριτικές και αντιδράσεις, ακόμα και από τα ίδια τα μέλη του.

Queer Τέχνη: “Your Kunst is your Waffen”.

Η *queer* (λεσβιακή και *punk*) Αισθητική (Hotz-Davies, et al., 2018) συνίσταται βασικά από ένα μίγμα *kitsch*, πορνογραφίας [συμπεριλαμβανομένης της παιδικής (Albury & Crawford, 2012)], *freaky* επιστημολογίας (Lorenz, 2012), λαϊκού *life-style* (αυτοκίνητο, χρήση κοκαΐνης, κινητό τηλέφωνο, γυαλιά ηλίου, αλυσίδες, *sandwich*, φυλακή κ.λπ.), εκκεντρικότητας και θεατρικότητας [μιας αρρενωπής λεσβιάδας (*butch*)], με σκοπό την ανδρική *ηδονο-βλεψία* (οπτική ή αισθησιακή ηδονή). Έτσι, το *Ωραίο*, που, στην πραγματικότητα, είναι για την *Queerness* καθετί το βρώμικο, ρυπαρό, σκουπίδι και γανάδα ή σκουριά (Hotz-Davies, et al., 2018), ταυτίζεται τελικά με τον ομοφυλικό κόσμο (Leibetseder, 2012, pp. 74 εξ.). Η *Queer Biennial* έχει γίνει πλέον διεθνής θεσμός για την Τέχνη και τον Πολιτισμό. Το 2018 (7 Ιουνίου) πραγματοποιήθηκε στο Los Angeles.

Κατά τον Γερμανό φιλόσοφο, κοινωνιολόγο και ψυχολόγο Th. Adorno, η μουσική μπορεί να αποδώσει καλύτερα την ετερότητα του *Άλλου* (Bayerl, 2002, p. 187), δηλ. τη *διάκριση* [ως διάβαση (*πέραςμα* = Πάσχα), σύμφωνα με τη χριστιανική Θεολογία, εντός των παρθενικών λαγόνων της Θεοτόκου (όπως τότε δια μέσου της Ερυθράς θάλασσας)] «μεταξύ» (βλ. *trans* > *T-Θεολογία*) ταυτότητας και ετερότητας, ομαλού (φυσιολογικού) και αποκλίνοντος, ίδιου και διαφορετικού (Beattie, 2006), σημειολογίας και συμβολισμού, «πατρότητας» και «μητρότητας» (Kristeva, 1984). Ειδικότερα, μέσα στη *heavy metal*, τη *rock* ή/και *pop music* (Clifford-Napoleone, 2015) εύκολα κανείς μπορεί να διακρίνει στοιχεία *queer* πολιτισμού· η μουσική αυτή, βασικά, έχει τις ρίζες της στους Αфро-Αμερικανούς (Leibetseder, 2012, pp. 1 εξ.). Εξ άλλου, η *queer* μουσική (Brett, et al., 2006), που συνδέεται στενά με τη «γλώσσα τού σώματος», κάνει συχνά χρήση της σαφικής (λεσβιακής-σεξουαλικής) παρωδίας (Brett, et al., 2006, Leibetseder, pp. 35 εξ., 119), όπως και της ηχητικής παραμόρφωσης του λόγου (Leibetseder, p. 126). Αυτά, σε συνδυασμό με την οινοπνευματώδη μέθη ή και τη χρήση ναρκωτικών (Race, 2009), έχουν ως αποτέλεσμα οι συμμετέχοντες να περιπίπτουν συνήθως σε κατάσταση (διονυσιακής/βακχικής) *έκστασης*, προ-

κειμένου να αποφορτισθούν από τα συναισθήματα καταπίεσης, περιθωριοποίησης, μανίας, εξαλλοσύνης, παραληρήματος, οργής, θυμού, ανταρσίας, εξέγερσης, στασιασμού και επαναστατικότητας έναντι του «κατεστημένου» (Liss 2003, p. 57, Halberstam 2011), αναπληρώνοντας, για παράδειγμα, οι λεσβίες φαντασιακά το *φαλλό* με μια «μυϊκή» (δυναμική και τεχνο-ηλεκτρική) μουσική (*muscle music*).

Έπειτα, οι θεωρητικοί του Queer υποστηρίζουν ότι το θέατρο από τη φύση του αποτελεί ένα (ουτοπικό) queer «χωροχρόνο» (Farrier, 2013, pp. 47 εξ.). Το queer θέατρο, που βρίθκει διαστροφικών και εγκληματικών σκηνών (Schildcrout, 2014), προβλήθηκε ιδιαίτερα μέσα από την Αμερικανική θεατρική επιθεώρηση. Στην Ελλάδα, το ελληνικό θέατρο γιορτάζει από το 2011 τα *Queer Theatre Awards*.

Εξ άλλου, ο queer κινηματογράφος (Creekmur & Doty, 1995), η queer φωτογραφία (Creekmur & Doty, 1995), η queer τηλεόραση (*Little Britain, Queer as Folk, Cucumber* κ.ά·βλ. Beirne 2008, Chambers 2009, Davis & Needham 2009, Peele 2011, Frei 2012, Pullen 2016), ο queer κυβερνοχώρος (Haraway, 1991) ή τα queer videos (Monaghan, 2016), στο πλαίσιο της μετανεωτερικότητας (από τη δεκαετία του 1960), λειτουργούν κυρίως μέσω της [baroque ή/και α-σημειωτικής (κατάρρευση των οπτικών και λεκτικών σημείων)] σινε(μα)-σεξουαλικότητας (*cinesexuality*), του αυνανισμού (ακόμα και με την αποτρόπαιη θέα εντέρων σκοτωμένων ζώων), της κτηνοβασίας, της παιδεραστίας, της κοπρολαγνείας και σπερματοφαγίας, κοπρολαγνείας ή ουρολαγνείας (Krafft-Ebing, 1997), του κανιβαλισμού, της (παιδοφιλικής) νεκροφιλίας (Downing 2003, MacCormack 2008· βλ. *Flesh for Frankenstein* 1973, *Beyond the Darkness* 1979, *Macabre* 1981, *Lucker the Necrophagous* 1986, *NekRomantik* 1987, *The Necro-Files* 1997, *Dead Ringers*, 1988, *August Underground* 2001 κ.ά.), του σινε-μαζοχισμού (Mennel, 2007), της θηριομορφίας (Κέκρωψ, Χείρων, Φόλος, Νέσσοσ, Ευρυτών, Άγγιως, Behemoth κ.ά.), των *λυκανθρώπων* και *zombies* (Bernini, 2017) χωρίς γεννητικά όργανα (MacCormack 2008, Fojas 2017), της υστερίας (*The Brood*, 1978), των σαδομαζοχιστικών ψευδαισθήσεων (*Videodrome*, 1983· βλ. Jeffrey, 2003), του ναρκισσισμού (*Dead Ringers*, 1988· πρβλ. Bruhm 2001, Pullen 2016), της μελαγχολίας (*M. Butterfly*, 1993), της παράνοιας (*eXistenZ*, 1999), των κάθε είδους θηριωδιών (Brown & Rasmussen, 2010), της σχιζοφρένειας (*Spider*, 2002) κ.λπ. Εξ άλλου, τα κινηματογραφικά έργα *Stereo* (1969), *Crimes of the Future* (1970) και *Crash* (1996) αναφέρονται στη σύγκρουση των δυο ορμών: ζωής και θανάτου, κατά τον S. Freud. Αυτό δείχνει ότι η queer (ερωτική/σεξουαλική) επιθυμία δεν στρέφεται σε πρόσωπα, αλλά σε φετίχ (Creekmur & Doty, 1995) ή σε «φετιχοποιημένα» (νεκρά, ανύπαρκτα, «ταριχευμένα») αντικείμενα [π.χ. άψυχα ανθρώπινα ή ζωικά όργανα (Lorenz, 2012)], κάτι που συνεπάγεται (μια αηδιαστική) ειδωλολατρία (Townesley 2011, Cornwall 2018).

Τέλος, ο Queer χορός και η χορογραφία μπορεί να περιλαμβάνουν μπαλέτο, *salsa*, *rock* και άλλα είδη (Croft, 2017).

Queer Κοινωνίες και επι-κοινωνίες (γλώσσα).

Οι Queer κοινωνίες, μπορούμε να πούμε ότι, γενικά, λειτουργούν με ένα είδος «ουδετεροφυλοποίησης» [όπως, *mutatis mutandis*, είναι οι Άγγελοι (Gregg, 2014)] όλων των ανθρώπων (Warner 1993, Althaus-Reid 2003, Pullen 2016), κυρίως μέσα από τηλεοπτικές παραγωγές των ανδρών-ηρώων (cowboy, ινδιάνος πολεμιστής, ακρίτες, ιππότες, στρατηλάτες, κλέφτης και αρματολός, καπετάνιος κ.λπ.) κάθε εθνικής ιστορίας (Mennel, 2012), από τούς οποίους αποδομούν τον πρωτόγονο/αυθεντικό (*brutal*), αυστηρό, απέριτο, άμεμπτο ηθικά, περίβλεπτο και φυσικό χαρακτήρα τους (Taylor 2010, Leibetseder 2012, p. 92). Έτσι, στο queer *camp* (= αφύσικοι, επιδει-

κτικοί, ομοφυλοφιλικόι, τεχνητοί/προσπονητοί, θεατρνίστικοι, ακραίοι), μαζί με την αναρχική ιδεολογία (*anarcho-camp*) και τα *scream clubs*, δεσπόζει το πρότυπο του «θηλυκού αρσενοθήλυκα» (Piggford, 1987) και της queer οικογένειας, η οποία, στην πραγματικότητα, μη διαιώνίζοντας βιολογικά το είδος, «φρευστοποιείται» σε μια ανεπάρκεια, επιπολαιότητα και ένα εγωισμό (Allen, 2018), αφού π.χ. όλη της η αξία συνοψίζεται στο καλό ντύσιμο και την επίδειξη σε gala διασημοτήτων (*celebrities*). Το πρότυπο αυτό μεταφέρεται, αν και όχι πάντα, και στα (βιολογικά ή υιοθετημένα) παιδιά τους, τα οποία καθίστανται και αυτά queer (Stockton 2009, Heston 2013). Στο μεταξύ, τα παιδιά αυτά εισπράττουν συνήθως —συνειδητά ή ασυνειδητά— από τούς «γονείς» τους μια παγερότητα (ψυχρότητα), ανασφάλεια, ψυχική ορφάνια ή/και ένα αίσθημα αποκλήρωσης (Huffer, 2010, κεφ. 3)· το τελευταίο αυτό υφίσταται αργότερα και στους ενήλικες ομοφυλικούς (McNaught, 1988).

Τα queer πρόσωπα δεν εμφανίζουν διακρίσεις ως προς την εθνικότητα, το φύλο, την εκπαίδευση, την ηλικία, το επάγγελμα ή την κοινωνικο-οικονομική τάξη, μολονότι οι queer μετανάστες λ.χ. αντιμετωπίζουν προκλήσεις, ρατσισμό και bullying (Rhoads 1994, Bhagat 2018). Αυτό μόνο που έχει κάπως παρατηρηθεί, είναι μια (μικρή) αθεαμοσύνη (ή μη προβολή) κυρίως μεταξύ των queer γυναικών (Giesecking, 2014, p. 186 εξ.).

Ένα άλλο στοιχείο είναι ότι, μετά το Ρατσισμό, Ναζισμό, αντι-Σημιτισμό και Ιμπεριαλισμό στα τέλη τού 19^{ου} και αρχές τού 20^{ου} αι., ο ευρωπαϊκός sex (ή queer) τουρισμός (Johnston, 2005), αναμείχθηκε με τον ντόπιο Λατινο-Αμερικανικό, Αφρικανικό και Ασιατικό, δημιουργώντας νέες μορφές προς ένα κοινό ρεύμα αντι-Ρατσισμού, αντι-Καπιταλισμού, νεο-Ρομαντισμού και (βιολογικού) Σοσιαλισμού-Μαρξισμού (Floyd 2009, Drucker 2015, pp. 99 εξ., Lewis 2016), αλλά και σεξουαλικά διαστροφικής εγκληματικότητας (MacCormack 2008, pp. 119 εξ., Petersen & Panfil 2014, Schildcrout 2014, Ball et al. 2014, Buist & Lenning 2016).

Τέλος, η ρητορική (παραφιλολογία) τού σεξ (Peele, 2011), που εξαρτάται από τον πολιτισμό τού κάθε τόπου και της κάθε εποχής, είναι λόγος της επιθυμίας τού ανθρώπινου σώματος· κατά τον Freud, η λεκτική επανάληψη δηλώνει επιθυμία (Delany, 1999). Σύμφωνα με τη φεμινιστική, και γενικότερα queer, (κοινωνικο-πολιτική) ιδεολογία, μόνο μια γυναίκα, σαν τις Σαπφώ, Τελέσιλλα, Ζηνοβία, Άννα Κομνηνή, Boadicea, Juliana τού Norwich, Christine de Pizan, Vittoria Colonna, Anne Bradstreet, Simone de Beauvoir κ.ά., μπορεί να επιτύχει τη μιμητική (ή α-διακριτική, αλλοιωτική και συγκεκαλυμμένη) πολυεπίπεδη *ερμηνεία* ενός γραπτού (πεζού ή ποιητικού) κειμένου (Leibetseder, 2012, pp. 114 εξ.). Εδώ, έχουμε μια γλώσσα (Percy, 1989) επαναστατική και αφαιρετική, απελευθερωμένη από τούς κανόνες της Γραμματικής και της Σημειωτικής (Kristeva, in: Moi 1986, p. 36). Εξ άλλου, ο ανατρεπτικός και υπονομευτικός queer λόγος (Ρωμ. 1, 26-27), ιδίως τού τρίτου κύματος του Φεμινισμού κατά των παραδοσιακών (χριστιανικών) ηθικών, οικογενειακών και κοινωνικών αξιών, όπως και το περιεχόμενο πολλών στίχων της Rock ή της Pop μουσικής, εμπειριέχουν στοιχεία (πραγματικής ή σημειωτικής) ειρωνείας, σάτιρας και αστεϊσμού (Leibetseder, 2012, pp. 15 εξ., 36 εξ.).

Queer Ανθρωπογεωγραφία και Οικολογία.

Όπως κάθε «συλλογικότητα» έχει την ανάγκη τού «συνέρχεσθαι» (βλ. σύναξη, εκκλησία), έτσι και τα queer μέλη, αν και συνήθως αλλάζουν στέκια ή «γειτονιές» (Podmore, 2001), συχνάζουν σε (καθ)ορισμένες —αστικές ή μη (Herring, 2010)— “assemblages” (Puar, 2017) ή περιοχές (συνήθως «περιθωριοποιημένες» ή Counterpublics), με «δικά» τους sports (Caudwell, 2006), γυμναστήρια (Biddulph, 2013),

(slope) πάρκα, bars, καφετέριες, καταστήματα, ταξιδιωτικά γραφεία, sex-toy μαγαζιά (Rothenberg 1995, pp. 180 εξ., Podmore 2006) κ.λπ., κάθε χώρας (Bell & Valentine 1995, Browning 1998, Bell 2001, Casey 2013, Gorman-Murray 2013, Cook & Evans 2014). Η *Poblacion* είναι μια μικρή queer πόλη κοντά στο *Cusco*, όπως και η *Moya*, στο Νότιο Περού· η τελευταία είναι χτισμένη, κατά την τριάδα (*Tawantisuyu*) των Ίνκας, πάνω σε αντίστοιχα τρία (*Kimsan kamachicuy: Ama Suwa, Ama Llula* και *Ama Quella*) θεϊκά [διαθέτοντας το *apus* = τον «θεό των ορέων», σε αντίθεση με τον «θεό των κοιλάδων» (Α' Βασ. 21, 23) ή των πνευμάτων ή θεαινών (*allpa, Roal* και *Pachamama*) της γης (Nunez, 1974, pp. 238–9)] βουνά (*Wamanis*), τα οποία αντιστοιχούν στο αρσενικό, το θηλυκό και το *bisexual* (Apu Yaya), όπου, κατά τον Χριστιανισμό, το τρίτο αυτό σημαίνει τον «μεσάζοντα» (συμφιλιωτή μεταξύ Θεού και ανθρώπων) Χριστό (Ortiz, 1982). Σε όλους αυτούς τούς (ιερούς) τόπους (Browne, et al., 2010), ως ένα είδος «οικοσοφίας» (*ecosophy*), οι Queers βρίσκουν αναγνώριση και ανακούφιση από την (κοινωνική) «απομόνωση» (Halwani, et al., 2012, pp. 267, Giesecking 2013), αλληλεγγύη (Rhoads 1994, Chasin 2001), «δέσιμο», συντροφικότητα, συμπαράσταση, ασφάλεια, (νέους) φίλους/ες, ανταλλάσσουν ηθικο-κοινωνικές και πολιτικές απόψεις (Knopp 1997, Enke 2007) και βιώματα, προετοιμάζουν και οργανώνουν ακτιβιστικές δραστηριότητες για την προβολή και διάδοση των ιδεών τους κ.ο.κ. Ωστόσο, η αντίληψη της Queer Περιβαλλοντολογίας για τη Φύση φαίνεται, πάλι, προβληματική και αντιφατική, γιατί, ενώ τη συνδέουν με τη βιοφιλία και τη φεμινιστική οικο-θεολογία (βλ. *Γαΐα*), δεν ακολουθούν τούς κανόνες της, αλλά τις (εκτρωματικές) εξαιρέσεις της (Unger 2010, Hogan 2010, Chisholm 2010).

Queer Επιστήμη, Παιδεία και Βιο-Ψυχολογία.

Στο Εξωτερικό, η queer κοινωνιολογία προσπαθεί να θεωρητικοποιήσει ακαδημαϊκά και εκπαιδευτικά το queer *lifestyle*, ιδίως στις Σχολές «Καλών Τεχνών» και Ανθρωπιστικών σπουδών (Rumens, 2013). Είναι αλήθεια ότι, για να στοιχειοθετηθεί επιστημονικά ένα τέτοιο κοινωνικο-πολιτιστικό Κίνημα, απαιτείται η σύμπραξη πολλών επιστημών, όπως Ανθρωπολογίας, Κοινωνιολογίας, (Πολιτικής) Οικονομίας, πολιτισμικών σπουδών, Ψυχολογίας κ.ά. Ήδη, σε πολλές αναπτυγμένες αλλά και αναπτυσσόμενες χώρες, εξ αιτίας κυρίως της λαϊκότητας και της εξιδανίκευσης, υπάρχει από τη δεκαετία τού 1990 ικανή φιλολογία γύρω από το *queer-style* (Bradway 2017, Allen 2018).

Οι Manfred E. Clynes and Nathan S. Kline επινόησαν τον όρο *Cyborg* (< cybernetic + organism), που, στην πραγματικότητα, δηλώνει μια υβριδική ύπαρξη, αποδεκτή από την queer θεωρία, συνιστάμενη (η ύπαρξη αυτή) από ανθρώπινη ουσία («υγρό σώμα») και μηχανή [βλ. *Somatechnics* (Singer 2001, p. 20, Sullivan & Murray 2009)]. Η πρόοδος της Βιοτεχνολογίας (Ruffolo, 2009, pp. 159 εξ.) και των Νευροεπιστημών μεταβάλλουν το ανθρώπινο γονιδίωμα, επεμβαίνοντας με ξένο γενετικό υλικό. Η δε *σεξουαλικότητα* του ανθρώπου δεν έγκειται στη λειτουργικότητα των γεννητικών του οργάνων (Gray, et al., 1995, pp. 49-50). Πέρα από την τεχνητή νοημοσύνη και τη Βιονική, η μουσική και η ψηφιακή τεχνολογία (Peraino 2006, Pearl 2013) αλληλεπιδρούν με την όλη μας ύπαρξη, δημιουργώντας μια (νέα) «αυτοεικόνα» (*self-image*) προσομοιοτικά (Leeker, 1995, p. 144). Κατ' αυτόν τον τρόπο, και δεδομένου ότι, σύμφωνα με τη σύγχρονη τάση, στην οποία άλλοι αντιτίθενται (Jackson, 2000), άλλο το (βιολογικό) *φύλο* (sex) και άλλο το (πολιτιστικό) *γένος* (gender) [Brod, 1995, p. 13], η Queer Βιολογία δέχεται ότι το ανθρώπινο φύλο είναι ουδέτερο· μια θεωρία, που προήλθε από την Αμερικανίδα φιλόσοφο Judith Butler (1956-), σύμφωνα με την οποία δεν υπάρχει αρχικό ή πρωταρχικό φύλο. Έτσι, μιλάμε για ένα «θηλυκό ανδρι-

σμό» (Halberstam 2004, Waite 2012), ο οποίος δεν ταυτίζεται αναγκαστικά με την ομοφυλοφιλία.

Η (διαχυμένη και συγκεχυμένη) Queer (ψυχική) αυτάνοτητα (Love 2007, Halwani, et al., 2012, pp. 187 εξ.) και η (ασαφής, ανεκδήλωτη και συγκεκαλυμμένη) (μη)ύπαρξη (Rhoads, 1994), Ανθρωπολογία και, γενικά, μια «φυγαδευμένη ζωή» (Dillon, *Fugitive Life*, 2018) συνίστανται από το αίσθημα του «ανήκειν» (Casey, 2013, p. 141 εξ.), μια «εσωστρεφή» υποκειμενικότητα, μια διαρκή αβεβαιότητα, μια (θεατρinίστικη) ετερο-εξαπάτηση (*camouflage*) ακόμα και του οργανισμού (Jagose, 2010), και μια (μετα-αποικιακή) *αμφιθυμία* τής (θηλυκής), τεχνολογικής (ηλεκτρονικής και προσομοιωτικής), αισθητικής (βασικά μέσω της punk μουσικής) μίμησης (Leeker, 1995, p. 273) —ως «ειρωνικού συμβιβασμού» (Bhabha, p. 122)— της φαλλικής δύναμης [βλ. «φαλλικά κορίτσια» ως έκφραση της φαλλοκεντρικής δύναμης (Renold & Ringrose, 2012)] λόγω του Φροϋδικού «φθόνου τού πέους» των γυναικών (Leibetseder, 2012, pp. 114 εξ.). Εξ άλλου, επειδή, σύμφωνα με την queer ιδεολογία, οι άνδρες στον καπιταλιστικό (ανδροκρατούμενο) πολιτισμό νιώθουν υποκειμένα, ενώ οι γυναίκες (πρβλ. Haraway, 1991) ως αντικείμενα, οι πρώτοι **κοιτούν** τις γυναίκες, ενώ οι δεύτερες **παρατηρούν** (βλ. *queer ματιά*) τον εαυτό τους (Berger 1972, Evans & Gamman 1995). Στο σημείο αυτό, οι Queer θεωρητικοί συμβουλεύουν να ξεχάσουμε το συναίσθημα της ντροπής (Liu, 2017).

Απ' την άλλη μεριά, η διαλεκτική μεταξύ αρρενωπότητας και θηλυκότητας, που «παίζουν» —συνειδητά ή ασυνειδητά— στο υπόβαθρο ή το *underground* (αντιστασιακό κοινωνικά και πολιτιστικά κίνημα) των queer προσώπων, γεννούν αντιφατικά συναισθήματα *κάθεξης* (Besetzung) και *αντι-κάθεξης* (Gegenbesetzung), *ταύτισης* (Identifizierung) και *απο-ταύτισης*, αγάπης και μίσους (Liss, 2003, p. 58). Έτσι, μαζί με μια υστερικά χαρούμενη και χαμογελαστή (βλ. κυνική, grotesque και επιδειξιμανή) διάθεση των Queers, έχουμε λειτουργούσα και τη (μαζοχιστική) Φροϋδικά «ορμή θανάτου» (Edelman 2004, Shepard 2010), που σε ομοφυλικούς μπορεί να εξελιχθεί σε μονομανίες, μελαγχολία, κατάθλιψη (Mortimer-Sandilands, 2010) ή/και σε αυτοκτονία (Rhoads 1994, Cover 2012, Bauer 2017, pp. 37 εξ.).

Queer Ιδεολογία και Φιλοσοφία.

Η Queerness, μια αντι-normal ιδεολογία (Spargo, 1999/2000), μέσω τού κινηματογράφου (Creekmur & Doty 1995, Peele 2011, Pullen 2016), της λογοτεχνίας (*Richard Matheson* 1954, *The Beyond* and *City of the Living Dead* 1980, *The Dunwich Horror* 1970, *Macabre* 1981, *A Thousand Plateaus* 1987 κ.ά.), της (Rock κυρίως) μουσικής (Jennex, 2013) και των MME (Gomillion & Giuliano 2011, Peele 2011), έχει παγκόσμια καταστεί μόδα με ένα ιδιαίτερο *lifestyle* (Cruz-Malavé & Manalansan, 2002). Για παράδειγμα, για τον queer κινηματογράφο διοργανώνονται σε όλες σχεδόν τις χώρες, μάλιστα δε και στη Θεσσαλονίκη (29 Νοεμβρίου 2018), ανάλογα φεστιβάλ. Αν, μάλιστα, κάποιος θα ήθελε να συνοψίσει την queer ιδεολογία, θα αρκούσε να αντιστρέψει το «εδώ και τώρα» της πραγματικότητας με ένα (μελλοντικό ή ουτοπικό) «εκεί και τότε» (Heston, 2013, pp. 245 εξ.). Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της ιδεολογίας αυτής —πέρα από τη σεξουαλικότητα και το (μετα-δομικό) αναρχισμό (Darling, et al., 2012)— είναι οι “*Riot Grrrl*” και “*Girl Culture*”, που βρίθουν ειρωνείας, θυμού, πραγματικής, συμβολικής ή φαντασιακής βίας (Halberstam 1993, Taylor 2010), φρίκης, (καρναβαλικής) μεταμφίεσης του χαρακτήρα τους (Nietzsche, 1924), την οποία όμως συναντάμε και στην queer ανδρικότητα, και ενός “*anti-sex feminism*” (Leibetseder, 2012, p. 27 εξ., 116 εξ.). Παράλληλα, η *Queer θεωρία* συνιστά ένα ακαδημαϊκό πεδίο της (κοινωνικής) *μετα-δομικής κριτικής θεωρίας*. Ως σημαντικότεροι

queer θεωρητικοί θεωρούνται οι: R. Ferguson, J. Puar, L. Duggan, Ch. Han, R. Mohr, D. Halperin, R. Smith, C. Gingrich-Philbrook, W. Pinar κ.ά. Το πυρηνικό ζήτημα της (κοινωνικής) φιλοσοφίας (Halle, 2004) αυτής είναι το «Πρόβλημα με το Ομαλό» (*The Trouble with Normal*, 1999).

Η queer (ηθική και πολιτική) αυτή φιλοσοφία, αν και μη ομόγνωμη και ενιαία, εδρασημένη κυρίως στην (queer) φαινομενολογία (Ahmed, 2006), το νέο υλισμό και τη “*Liberation Materialist Theology*” (Savran 2003, Allen 2018), κινείται με βάση την —υπαρξιστική (βλ. S.-P. Sartre ή «τόπο του σώματος», κατά τον M. Heidegger)— υποκειμενική ελευθερία, τον κοσμοπολιτισμό ή παγκοσμιότητα (Ball 2001, Menon 2015), «τη δημώδη νοημοσύνη» (Halwani et al., 2012, pp. 43 εξ., 163 εξ.) ή λαϊκό πολιτισμό (Peele 2011, Frei 2012), τη σχεσιακότητα, αμοιβαιότητα (πρβλ. *διύποκειμενικότητα*) και ουσιοκρατία (Rhoads, 1994), θεωρώντας ότι με τις αξίες αυτές η ανθρώπινη ύπαρξη μπορεί να ζήσει θετικότερα μέσα στον κόσμο (Nicholas, 2014, pp. 85-86). Ωστόσο, η αντίληψη της Queer φιλοσοφίας και ψυχολογίας έναντι του Υλισμού, τού Δομισμού και της Ουσιοκρατίας άλλαξε στα μέσα της δεκαετίας τού 1980, πιστεύοντας πλέον —και έτσι γίνονται συνεπέστεροι στον Υπαρξισμό— ότι η Queerness, ως μια επιζήτηση άυλων επιθυμιών (Führmann, 2016), είναι ένα επίκτητα (κοινωνικοποιημένο) ελεύθερο είδος επιλογής τρόπου ζωής (Clarke, et al., 2010).

Queer Θρησκευτικότητα και Πνευματικότητα.

Η Queerness επιχειρεί να παρουσιάσει και τις Θρησκείες ή να τις ερμηνεύσει ως ένα queer φαινόμενο (Stuart 1997, Rosen-Berry 2008). Αρχαίες Σημιτικές (π.χ. Tammuz, Ishtar, Šamaš) Θρησκείες, όπως και ο Brahma ή ο Ζευς, είχαν «εροποιήσει» (τελετουργοποίησει) τη σεξουαλική συνουσία (βλ. Kama Sutra, τελετουργικά γονιμότητας, Σχολές Γνωστικισμού κ.λπ.), λατρεύοντας θεούς γύνανδρους και ερμαφρόδιτους (βλ. *Gaytheism*), όπως ο *Λεβιάθαν* (Th. Hobbes, 1651). Η διδασκαλία αυτή προφανώς ήθελε παλαιότερα να διακηρύξει το άφυλο της θεότητας, αλλά στην queer θεολογία (πρβλ. Bataille, 1995) παρουσιάζει την αγάπη ή την ευσπλαχνία (*rah^amin*) τού Θεού ως «μήτρα» (*rehem*) ή αιδίοιο (Cronjahn, 2008), όπως άλλωστε και τον ίδιο τον Θεό (άρα και το *Σώμα Του*, την οικουμενική Εκκλησία) ως πόρνη (Hornsby & Stone, 2011· πρβλ. Ιησ. Ναυή 2, 1, Ωσ. 1, 2, Ματθ. 21, 31, Ιω. 4, 7, 8, 3-11), μολονότι ο Ιουδαίο-Χριστιανισμός καταδικάζει απερίφραστα ακόμα και την πνευματική πορνεία (Ψαλμ. 72, 27, Σ. Σολ. 14, 12, Ωσ. 4, 12, Ησ. 1, 21, Ιερ. 3, 9, Ματθ. 5, 28, Ρωμ. 2, 22). Και, ενώ το Σώμα Του το αγγίζουμε, το δικό μας σώμα, που είναι και Σώμα Του, το αποφεύγουμε, το απεχθανόμαστε ή και το μισούμε (Ceci, 2008)! Στο μεταξύ, στην υποκοουλτούρα τού Queer, που φαίνεται —μέσα από ειδικά (π.χ. *taschlich*) τελετουργικά και γιορτές (π.χ. *purimspiels*)— ως ένας εκκοσμικευμένος, όπως λ.χ. ο (ροώδης) Χαναανιτικός (Σοδομικός-σεξουαλικός) πολιτισμός (χωρίς τελολογία/εσχατολογία), Ιουδαϊσμός (Rosen-Berry, 2008), π.χ. με τη klezmer μουσική και το Yiddish θέατρο (Braine, 2014), έχουν ιδρυθεί διάφορες Σέχτες ή Cults (Townesley, 2012, 2013), όπως η *Indigo Girls*, η *Melissa Etheridge*, η *kd lang* και η *Tracy Chapman*.

Πιο συγκεκριμένα, η Θ. Ενανθρώπηση —«*ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο*», που από την Queerness ερμηνεύεται «παύσε να είσαι **λόγος** και γίνε **σάρκα**» (Heaney, 2017, pp. 153 εξ.)— στο Χριστιανισμό πραγματοποιήθηκε μέσω μιας γυναίκας (Μαρίας) και ενός άνδρα (Ι. Χριστού). Επίσης, οι αρχέτυποι τού «*Θείου έρωτα*» και του «ερού γάμου» (*ιερογαμίας*) μεταξύ της κάθε ανθρώπινης (αρσενικής ή θηλυκής) ψυχής και του Θεού χρησιμοποιήθηκαν —με τη βοήθεια των *Απόκρυφων Ευαγγελίων*— για συνηγορία της queer θρησκευτικότητας (ήτοι, κατά της πατριαρχικής θρησκευτικής δύναμης και εξουσίας) και των gay γάμων (Loughlin, 2007, pp. 18 εξ.). Τα *Απόκρυφα*

φαίνεται ότι, για ευνόητους λόγους, εξυπηρετούν καλύτερα την Queer Θεολογία, σε αντίθεση με την κανονική Αγία Γραφή (Hornsby & Stone, 2011).

Εξ άλλου, ό,τι αρέσει σε κάθε γυναίκα είναι, συνήθως, ένας άνδρας ισχυρός και δυνατός, αλλά ταυτόχρονα ευγενικός και ήρεμος (C. Jung), δηλ. ένας «θηλυκός» ανδρισμός (Halberstam 2004, Waite 2012), όπως λ.χ. τον εξέφραζε ο Χριστός (ως αρχέτυπο του “*conjunctio oppositorum*”), που ως άνθρωπος από τούς Ιουδαίους και τους Queers λογίζεται ως νόθος (εξώγαμο παιδί: *υιός Θεού*), διαθέτοντας (βιολογικό) σώμα μόνο από γυναίκα. Γι’ αυτό, και επειδή η queer ιδεολογία τονίζει την ατομική ελευθερία, την αντίσταση και την επ-αναστατικότητα εναντίον της «ηγεμονικής θεοδικίας» (Althaus-Reid, 2003), το “*Churches Advertising Network*” κυκλοφόρησε το 1999 ένα πασχαλινό poster, που απεικόνιζε τον (Queer) Χριστό (Θ. Λόγο) ως τον Che Guevara (ως *brand* και *logo*), ο οποίος, ωστόσο, στην Αργεντινή έχει «αγιοποιηθεί» (δηλ. ανανδρωθεί). Η δε γυναίκα (η μητέρα τού Χριστού) αυτή (δηλ. η Παναγία) Τον συνέλαβε «έκ Πνεύματος Αγίου» (Ματθ. 1, 18), το οποίο στα Συριακά (εβρ. ܡܝܚܐ) είναι θηλυκού γένους (βλ. περιστερά). Στο μεταξύ, το Άγιο Πνεύμα ως αγάπη είναι εκείνο που, σαν το Queering, υπερβαίνει το *Νόμο* (Πατέρα) και τον *Υιό-Λόγο* (Ρωμ. 5, 5. 13, 10, Α’ Κορ. 13, 13)· αλλ’, Ορθόδοξα, όχι ά-λογα, αλλ’ υπέρ-λογα (αφού το Άγιο Πνεύμα π έ μ π ε τ α ι δια του Θ. Λόγου).

Η queer θρησκευτικότητα έχει ανεγείρει τούς δικούς της «ναούς» (π.χ. *Metropolitan Church of Christ, Queen Anne Churches* κ.ά.) και θεσπίζει δικούς της τύπους λατρείας και προσευχής (Sylvan, 2018), όπως και τη δική της (πολιτική) θεολογία. Η θρησκευτικότητα σχετίζεται με την αυξημένη πολιτική συμμετοχή των Queers (Cravens, 2018). Η μεταβολή τού κρασιού σε αίμα Χριστού, κατά το Μυστήριο της Θ. Ευχαριστίας, όπως και η Εσχολογία, προσφέρουν στην queer θεωρία ένα παράδειγμα (εν)αλλαγής —μέσω τού «αγίου» πνεύματος ή πολλών άλλων (ανδρικών ή θηλυκών) πνευμάτων— τού Σώματος του Χριστού (γι’ αυτό και Ρωμαιοκαθολικοί και Διαμαρτυρόμενοι ερίζουν σχετικά με το Αυγουστίνειο ή Πελαγιανικό σώμα τού ανθρώπου), και άρα της κατάφασης της διαφυλικότητας των ανθρώπων (Loughlin, 2007, p. 12).

Από την άλλη μεριά, η χριστιανική Θεολογία, ως γνωστό, λειτουργεί με τις κατηγορίες τού *υπερβατικού*, τού *παράδοξου* [υπέρλογου: *σαλότητα* (Grey, 1993)] και του *αποφατικού* (πρβλ. ύπαρξη χωρίς ουσία/φύση). Αυτές τις φιλοσοφικο-θεολογικές κατηγορίες επικαλείται η queer θεολογία, για να δικαιώσει το σουρεαλιστικό, μεταλογικό, αλλόκοτο (Clarke & Peel, 2007), περιθωριακό και ριζοσπαστικό χαρακτήρα της. Γι’ αυτό και οι Queers όχι μόνο έχουν τούς δικούς τους «Αγίους», αλλ’ επιλέγουν και Αγίους τού Χριστιανισμού (Buttus, 2001).

Επίσης, οι Queers ομιλούν, ανεξαρτήτως Θρησκείας, και για μια πνευματικότητα, ή πνευματικό τρόπο ζωής μέσω τού ψηφιακού κόσμου (McGlotten, 2013)· την *πνευματικότητα* αυτήν προσδιορίζουν από τις συγκεκριμένες (ακόμα και σεξουαλικές) εμπειρίες —λ.χ. του αισθήματος του Απείρου— των συμμετεχόντων στους «πνευματικούς» χώρους (συμπεριλαμβανομένων των φανταστικών ή και ψηφιακών) των συναθροίσεών τους (Browne, et al., 2010).

Ποιος, όμως, είναι, τελικά, στην πραγματικότητα, ο Θεός της Queer Θρησκείας; Τα θεολογικά (παρερμηνευτικά) τεχνάσματα αλλά και τα οργιαστικά τελετουργικά της Queerness οδηγούν στη σκέψη, ότι όπισθεν της (σεξουαλικής/σοδομικής) «θεολογίας» αυτής κρύβεται ένας δόλιος διαστροφέας και παραποιητής, που διακηρύττει το «θάνατο του Θεού» ως «σταυρώσιμη» εξαθλίωση, γύμνωση, ευτελισμό, (σεξουαλικό) πόνο (Lorenz, 2012), καταφρόνηση (όπως των πορνών) και *κένωσή Του* (Althaus-Reid, 2003). Ωστόσο, στην Ορθόδοξη Πατερική Θεολογία θα πρέπει πάντοτε να γίνεται διάκριση μεταξύ «έν» ή μη «έν Κυρίω» αγάπης, περιφρόνησης, ονειδισμού,

πόνου, λύπης, χαράς, ειρήνης, ελευθερίας κ.λπ. Η Queer Θεολογία καλωσορίζει τη γέννηση μιας «νέας δαιμονολογίας» απέναντι στη «δαιμονολογία τού Καπιταλισμού» (Althaus-Reid, 2003, pp. 134, 138), μολονότι μια μερίδα Queers θεωρούν ότι ο Καπιταλισμός, μέσω της Πολιτικής Οικονομίας (H. Marcuse), συνδέει τη σεξουαλικότητα με τη σεξουαλική βιομηχανία και την κατανάλωση (Alderson, 2016). Ο Θωμάς Ακινάτης παραλληλίζει το ψέμα με την ομοφυλοφιλία, καθότι αλλοιώνεται (*απωθείται*) η αλήθεια (*συνειδητότητα*) τού φυσικού μας σώματος (*ασυνείδητου*). Τότε, «οι ενέργειες της γλώσσας ή των γεννητικών οργάνων καθιστούν την όλη ύπαρξή μας ένα ψέμα» (Rogers, 1998). Αλλ', ο πατέρας της σύγχυσης και τού ψεύδους, ως γνωστό, είναι ο Σατανάς (Ιω. 8, 44).

Queer Πολιτική Ηθική.

Με τη διαμεσολάβηση του Ανθρωπο-εθνικισμού [Homonationalism (Puar, 2007)], της queer βιολογίας (*Βιοπολιτικής*), τού έρωτα (Willett, 2001, p. 180), της μουσικής και του χορού, ο queer μετα-πολιτισμός (Brenkman, 2002) συνδέεται με μια ιδιαίτερη (α)πολιτική Ηθική [*ηγεμονίας της αντι-ηγεμονίας*] (Varela & Dhawan, 2011, pp. 91 εξ., Allen 2018), πλουραλιστικής δημοκρατίας (Ruffolo, 2009, pp. 100 εξ.) και πολιτικού ακτιβισμού (Shepard, 2010)], αφού, για παράδειγμα, 1) ο πολιτικός λόγος σήμερα έχει γίνει όχι απλά αναξιόπιστος, απατηλός και κίβδηλος, αλλά και τοξικός (Di Chiro, 2010), και 2) μια ερωτική κοινωνία διαμορφώνει πιο φιλελεύθερους νόμους (π.χ. για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων), ή με το παίξιμο λ.χ. ενός κονσέρτου δημιουργείται ένας ασφαλής και άνετος «χώρος», ένας *χώρος* ελευθερίας, όπου το κάθε πρόσωπο, που είναι παρόν, αισθάνεται αυτοπεποίθηση με το σώμα του (Samson, 2011).

Το κινηματογραφικό έργο *Bubble* (2006), εβραϊκής παραγωγής (פזנן), όπως και άλλα (Yosef, 2004), είναι χαρακτηριστικό της queer (πολιτικής) διασύνδεσης Εβραίων και Παλαιστινίων, όπως και της Ευαγγελικής Παραβολής τού «*Καλού Σαμαρείτη*». Αντίθετα, στο 19^ο κεφ. της *Γένεσης* περιγράφεται μια βίαιη σύγκρουση —όπως σήμερα συμβαίνει από το Buenos Aires μέχρι την Kinshasa, τη N'Djamena, τη Bujumbura, το Bangui, την Juba, το Johannesburg κ.α.— μεταξύ της «αποικιοκρατικής θεολογίας» της αδιάλλακτης και φασιστικής (πατριарχο-θεοκρατικής) κοινωνίας τού Αβραάμ, τού Λωτ, του προφήτη Ιωνά, τού Μωυσή (και του Θεού τους), ή της διαφορετικής και ανεκτικής (queer) πολιτείας των Σοδομιτών και Νινευιτών, ή των χωρικών (*campesinos*) της Λατινικής Αμερικής και των γαιοκτημόνων (*hacendados*). Η δε γυναίκα τού Λωτ σε αυτήν την Πολιτική Θεολογία των Queer παρομοιάζεται με την Εύα ή την Αντιγόνη, που δεν υπάκουσαν στο (Θεο-πατρικό) Νόμο, σε αντίθεση με την Παρθένο Μαρία. Έτσι, τελικά, ο «τρομοκράτης» εμφανίζεται ως ένας queer (ανθρώπινος) τύπος (Puar, 2007) και *αντι-ήρωας* (τ.έ. μη πατριώτης, αντισυμβατικός, αντικαθεστωτικός κ.ο.κ.). Συνεπώς, η Τρομοκρατία υποκρύπτει μια μορφή σεξουαλικότητας (Puar, 2017, pp. 37 εξ.).

Εξ άλλου, η Queer Ηθική τονίζει την ασυνέπεια και ασυμφωνία των (μεταμοτέρνων) Χριστιανών μεταξύ θεωρίας (Beliefs και λόγου) και επιθυμίας-πράξης (εμπειριών): πρόκειται, τις περισσότερες φορές, για μια (ασυνείδητη) σύγκρουση (*living between*) και παρωδία. Τούτο οφείλεται, βασικά, στη συμβατική ατομοκρατία τού πολιτισμού μας (Loughlin, 2007, p. 14).

Αντίθετα, η ίδια η Queer Ηθική, αν και απ' τη φύση της παρουσιάζεται ως amoral, φαίνεται αντιφατική, αφού, απ' τη μια, προσομοιάζεται με το νεο-Φιλελευθερισμό (Manalansan 2015, Oswin 2015, Drucker 2015, Bhagat 2018), την αυτονομία και αδιαφορία για τον Άλλο (Wilcox, 2010), τη διαφορετικότητα (Rhoads,

1994), την αυτοδημιουργικότητα, το solipsism (Simons, 2001), την άρνηση (Love, 2007) και τη Νιτσεική Ηθική (Huffer, 2010, κεφ. 2), απ' την οποία είχε επηρεαστεί ο κομμουνιστής και ομοφυλόφιλος M. Foucault, που, από ειρωνεία της τύχης, πέθανε από AIDS (Delany, 1999), και, απ' την άλλη, εξαίρει τη φεμινιστική Ηθική (Richardson, et al., 2006), τη φιλία (Love, 2007), την empathy, τη σύμπνοια (Rhoads, 1994), τον κοινοτισμό ή απο-υποκειμενικότητα (Edelman, 2016), τον ερωτισμό, τη σχεσιακότητα και τη μέριμνα (φροντίδα) για τον (αμφίσημο) Άλλον (Giesecking, 2014). Γι' αυτό, και γίνεται λόγος για “*Indifference to Difference*” (Menon, 2015) ή “*(no)Selfhood*” (Menon 2013, Mounsey & Booth 2016, p. 247)· αλλ', αναγκαστικά, έτσι, οδηγούμαστε σε μια *ανδρό-γυνή* (ερμαφρόδιτη βιοψυχικά) Ηθική (Nicholas, 2014, pp. 72 εξ.).

Queer Εκπαίδευση.

Το ζήτημα της queer Εκπαίδευσης έχει απασχολήσει μεγάλως την Αμερική (Kumashiro 2002, Fiol-Matta 2002, Allen 2015). Από δε την πλευρά των Queers επιδιώκεται μέσω της Εκπαίδευσης η αλλαγή της Αμερικανικής κοινωνίας και πολιτισμού (Rhoads, 1994). Μάλιστα δε, στα τεχνικά και επαγγελματικά εκπαιδευτήρια (αν και η queer σκέψη εισάγεται και στα business και management σχολεία) υπάρχουν περισσότερες ευκαιρίες σύσφιξης των σχέσεων καθηγητών και μαθητών, με αποτέλεσμα την καλύτερη queer παιδαγωγία (Hawthorne, 2018), εκπαίδευση και διάδοση του queer πολιτισμού (Rofes 2005, Biddulph 2013). Άλλωστε, το μάθημα της σεξουαλικής αγωγής έχει εισαχθεί εδώ και χρόνια σε σχολεία της Μ. Βρετανίας (όπως και άλλων ευρωπαϊκών χωρών) και ορισμένων πολιτειών της ΗΠΑ (Epstein et. al. 2002, Renold 2005, Taylor 2007, DePalma & Atkinson 2009, Elia & Eliason 2010).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι νέοι σήμερα, απογοητευμένοι και, εν πολλοίς, προδομένοι, βομβαρδίζονται διεθνώς από τα πυρά τού Queer *life-style*. Αν αυτό γενικευθεί, ενστερνισθεί από τον καθένα και τελικά επικρατήσει ως ένας νέος παγκόσμιος πολιτισμός, τότε Νιτσεικά θα ανατραπούν όλες οι λογικο-επιστημονικές, ηθικο-κοινωνικές χριστιανικά και πολιτικο-οικονομικά αξίες. Αργά ή γρήγορα, είναι βέβαιο ότι κάτι τέτοιο θα οδηγήσει τον πλανήτη μας σε μια ηθικο-πνευματική αναστάτωση, κρίση, σύγχυση, επιτάραξη, παραλλαξία, σήψη και ολική αυτοκαταστροφή. Ως εκ τούτου, επιβάλλεται καθολική συστράτευση, ιδιαίτερη προσοχή, οξυμένη διάκριση και αγωνιστικό (ηρωικό, προφητικό και μαρτυρικό) φρόνημα αντίστασης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ahmed S., “Orientations: Toward a Queer Phenomenology”, *GLQ: A Journal of Lesbian and Gay Studies* 12/4 (2006) 543-574.
- Albury K. & K. Crawford, “Sexting, consent and young people’s ethics: Beyond Megan’s Story”, *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies* 26/3 (2012) 463-473.
- Alderson D., *Sex, Needs and Queer Culture: From Liberation to the Post-Gay*, London: Zed Books, 2016.
- Allen L., “Queer pedagogy and the limits of thought: teaching sexualities at university”, *Higher Education Research & Development* 34/4 (2015) 763-775.

- , *Sexuality Education and New Materialism — Queer Things*, Palgrave Macmillan, University of Auckland, Auckland, New Zealand, 2018.
- Althaus-Reid M., *The Queer God*, Routledge, Taylor & Francis Group, London and New York, 2003.
- Ball C. A., “Essentialism and Universalism in Gay Rights Philosophy: Liberalism Meets Queer Theory”, *Law & Social Inquiry* 26/1 (Winter, 2001) 271-293.
- Ball M., C. L. Buist & J. B. Woods, “Introduction to the Special Issue on Queer/ing Criminology: New Directions and Frameworks”, *Crit. Crim.* 22 (2014) 1–4.
- Bataille G., *My Mother, Madame Edwarda, The Dead Man*, New York: Marion Boyars, 1995.
- Bauer H., *The Hirschfeld Archives — Volume, Death, and Modern Queer Culture*, Temple University Press, 2017.
- Bayerl S., *Von der Sprache der Musik zur Musik der Sprache. Konzepte zur Sprach-erweiterung bei Adorno, Kristeva und Barthes*, Würzburg: Königshausen & Neumann, 2002.
- Beattie T., *New Catholic Feminism: Theology and Theory*, London: Routledge, 2006.
- Beirne R. (Ed.), *Televising Queer Women: A Reader*, Palgrave, Macmillan, 2008.
- Bell D. (Ed.), *Pleasure Zones: Bodies, Cities, Spaces*, Syracuse, NY: Syracuse University Press, 2001.
- Bell D. & G. Valentine (Eds.), *Mapping Desires: Geographies of Sexualities*, London: Routledge, 1995.
- Berger J., *Ways of Seeing*, London, Penguin Books, 1972.
- Bernini L., *Queer Apocalypses — Elements of Antisocial Theory*, transl. by J. Heim, Palgrave, Macmillan, University of Verona, Verona, Italy, 2017.
- Bhabha H. K., *The Location of Culture*, London and New York: Routledge, 2004.
- Bhagat A. H., “Forced (queer) migration and everyday violence: The geographies of life, death, and access in Cape Town”, *Geoforum* 89 (February 2018) 155–163.
- , “Queer necropolitics of forced migration: Cyclical violence in the African context”, *Sexualities* (2018) 1-15.
- Biddulph M., “Queer’ and ‘Teacher’ as Symbiosis? Exploring Absence and Presence in Discursive Space”, in: Y. Taylor & M. Addison (Eds.), *Queer Presences and Absences* (pp. 222-240), Palgrave Macmillan, 2013.
- Bradway T., *Queer Experimental Literature — The Affective Politics of Bad Reading*, Palgrave Macmillan, State University of New York at Cortland Cortland, USA, 2017.
- Braine N., “Queering Secular Jewish Culture(s)”, in: Y Taylor. and R. Snowdon (Eds.), *Queering Religion, Religious Queers* (pp. 31-43), Routledge, Taylor & Francis Group, New York and London, 2014.
- Brenkman J., “Queer Post-Politics”, *Narrative* 10/2 (2002) 174-180.
- Brett Ph., E. Wood & G. C. Thomas (Eds.), *Queering the Pitch — The New Gay and Lesbian Musicology*, Routledge, Taylor & Francis Group, New Work – London, 2006.
- Brod H., “The Masculine Masquerade”, in: Andrew Perchuk and Helaine Posner (Eds.), *The Masculine Masquerade: Masculinity and Representation*, Cambridge, MA, 1995.
- Brown M. & C. Rasmussen, “Bestiality and the queering of the human animal”, *Environment and Planning D: Society and Space* 28 (2010) 158-177.
- Browne K., S. R. Munt & A. K. T. Yip (Eds.), *Queer Spiritual Spaces: Sexuality and Sacred Places*, London: Ashgate, 2010.
- Browning F., *A Queer Geography*, New York: Noonday, 1998.

- Bruhm S., *Reflecting Narcissus: A Queer Aesthetic*, University of Minnesota Press, Minneapolis & London, 2001.
- Buist C. L. & E. Lenning, *Queer Criminology*, Routledge, Taylor & Francis Group, London and New York, 2016.
- Burrus V., "Queer Lives of Saints: Jerome's Hagiography", *Journal of the History of Sexuality* 10/3-4 (2001) 442-479.
- Casey M., "Belonging: Lesbians and Gay Men's Claims to Material Spaces", in: Y. Taylor & M. Addison (Eds.), *Queer Presences and Absences* (pp. 141-158), Palgrave Macmillan, 2013.
- Caudwell J. (Ed.), Sport, *Sexualities and Queer/Theory*, Routledge, Taylor & Francis Group, London and New York, 2006.
- Ceci L. F., "The Tree and the Cross", in: A. M. Evans & T. Healey (Eds.), *Queer and Catholic* (pp. 95-104), Routledge, Taylor & Francis Group, New York and London, 2008.
- Chambers S. A., *The Queer Politics of Television*, I. B. Tauris & Co Ltd, London & New York, 2009.
- Chasin A., *Selling out: The gay and lesbian movement goes to market*, New York: Palgrave Macmillan, 2001
- Chisholm D., "Biophilia, Creative Involution, and the Ecological Future of Queer Desire", in: C. Mortimer-Sandilands & B. Erickson (Eds.), *Queer Ecologies: Sex, Nature, Politics, Desire* (pp. 359-381), Indiana University Press, 2010.
- Clarke V. & E. Peel (Eds.), *Out in Psychology: Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Queer Perspectives*, John Wiley & Sons Ltd, 2007.
- Clarke V., S. J. Ellis, E. Peel and D. W. Riggs, *Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Queer Psychology: An Introduction*, Cambridge University Press, Cambridge 2010.
- Clifford-Napoleone A. R., *Queerness in Heavy Metal Music: Metal Bent*, London and New York: Routledge, 2015.
- Cook M. & J. V. Evans (Eds.), *Queer Cities, Queer Cultures — Europe Since 1945*, Bloomsbury, London 2014.
- Cornwall S., "Reading the writing in the margins: dysfunction, disjunction, disgust, and the bodies of others", *Theology & Sexuality* 24/2 (2018) 72-84.
- Cover R., *Queer Youth Suicide, Culture and Identity — Unliveable Lives?*, University of Western Australia, Ashgate 2012.
- Cravens R. G., "The Politics of Queer Religion", *Politics and Religion* 11 (2018) 576-623.
- Creekmur C. & A. Doty (Eds.), *Out in Culture: Gay, Lesbian, and Queer Essays on Popular Culture*, Duke University Press, Durham and London, 1995.
- Croft C. (Ed.), *Queer Dance — Meanings and Makings*, Oxford University Press, 2017.
- Crovijahn J. M., "Reclaiming the Power of Incarnation: When God's Body Is Catholic & Queer (with a cunt!)", in: A. M. Evans & T. Healey (Eds.), *Queer and Catholic* (pp. 249-264), Routledge, Taylor & Francis Group, New York and London, 2008.
- Cruz-Malavé A. & M. F. Manalansan IV (Eds.), *Queer Globalizations — Citizenship and the Afterlife of Colonialism*, New York University Press, New York and London, 2002.
- Daring C. B., J. Rogue, Deric Shannon, and Abbey Volcano, *Queering Anarchism: Addressing and Undressing Power and Desire*, Oakland, CA: AK Press, 2012.

- Davis G. & G. Needham (Eds.), *Queer TV — Theories, Histories, Politics*, Routledge, Taylor & Francis Group, London and New York, 2009.
- Delany S. R., *Shorter Views: Queer Thoughts & The Politics of the Paraliterary*, Wesleyan University Press, Hanover and London, 1999.
- DePalma R. & E. Atkinson, *Interrogating heteronormativity in primary schools: The no outsiders project*. Stoke on Trent: Trentham Books, 2009.
- Di Chiro G., “Polluted Politics? Confronting Toxic Discourse, Sex Panic, and Eco-Normativity”, in: C. Mortimer-Sandilands & B. Erickson (Eds.), *Queer Ecologies: Sex, Nature, Politics, Desire* (pp. 199-230), Indiana University Press, 2010.
- Dillon S., *The Queer Politics: Fugitive of the Life/Prison State*, Duke University Press, 2018.
- Downing L., *Desiring the Dead*, Oxford: Oxford UP, 2003.
- Drucker P., *Warped: Gay Normality and Queer Anti-Capitalism*, Brill, Leiden/Boston, 2015.
- Edelman L., *No Future — Queer Theory and the Death Drive*, ed. by Barale M. A., J. Goldberg, M. Moon, and E. K. Sedgwick, Duke University Press, 2004.
- , “An Ethics of Desubjectivation?”, *Differences: A Journal of Feminist Cultural Studies* 27/3 (2016) 106-118.
- Elia J. P. & M. Eliason, “Discourses of Exclusion: Sexuality Education’s Silencing of Sexual Others”, *Journal of LGBT Youth* 7 (2010) 29–48.
- Enke A., *Finding the movement: Sexuality, contested space, and feminist activism*, Durham, NC: Duke University Press, 2007.
- Epstein D., O’ Flynn S., and Telford D., “Innocence and experience: Paradoxes in sexuality and education”, in: D. Richardson and D. Seidman (Eds.), *Handbook for lesbian and gay studies* (pp. 271–90), London: Sage, 2002.
- Evans C. and L. Gamman, “The Gaze Revisited, or Reviewing Queer Viewing”, in: Paul Burston and Colin Richardson (Eds.), *A Queer Romance: Lesbians, Gay Men and Popular Culture*, London and New York, 1995.
- Farrier S., “It’s about Time: Queer Utopias and Theater Performance”, in: A. Jones (Ed.), *A Critical Inquiry into Queer Utopias* (pp. 47-68), Palgrave Macmillan, 2013.
- Fiol-Matta L., *A Queer Mother for the Nation: The State and Gabriela Mistral*, University of Minnesota Press, Minneapolis – London, 2002.
- Floyd K., *The Reification of Desire: Toward a Queer Marxism*, University of Minnesota Press, 2009.
- Fojas C., *Zombies, Migrants, and Queers — Race and Crisis Capitalism in Pop Culture*, University of Illinois Press, 2017.
- Frei D., *Challenging Heterosexism from the Other Point of View: Representations of Homosexuality in Queer as Folk and the L-Word*, Peter Lang, 2012.
- Führmann A., *Ghostly Desires: Queer Sexuality and Vernacular Buddhism in Contemporary Thai Cinema*, Durham, N.C.: Duke University Press, 2016.
- Giesecking J. J., “Queering the Meaning of ‘Neighborhood’: Reinterpreting the Lesbian-Queer Experience of Park Slope, Brooklyn, 1983–2008”, in: Y. Taylor & M. Addison (Eds.), *Queer Presences and Absences* (pp. 178-200), Palgrave Macmillan, 2013.
- Gomillion S. C. & T. A. Giuliano, “The Influence of Media Role Models on Gay, Lesbian, and Bisexual Identity”, *Journal of Homosexuality* 58 (2011) 330–354.
- Gorman-Murray A., “Queer Mediations and (Dis)Locations”, in: Y. Taylor & M. Addison (Eds.), *Queer Presences and Absences* (pp. 93-117), Palgrave Macmillan, 2013.

- Gray Ch. H., Heidi J. Figueroa-Sarriera and Steven Mentor (Eds.), *The Cyborg Handbook*, New York and London, 1995.
- Gregg S. E., “Queer Jesus, straight angels: Complicating ‘sexuality’ and ‘religion’ in the International Raëlian Movement”, *Sexualities* 17/5-6 (2014) 565-582.
- Grey M., *The Wisdom of Fools? Seeking Revelation Today*, London: SPCK, 1993.
- Halberstam J., “Imagined Violence/Queer Violence: Representation, Rage, and Resistance”, in: A. McClintock (Ed.), “Explores the Sex” (pp. 187-201), in: *Social Text* (No. 37), 1993.
- , *Female Masculinity* (Durham, NC: Duke University Press, 2004).
- , “Keeping Time with Lesbians on Ecstasy”, *Women and Music: A Journal of Gender and Culture* 11 (2007) 51–58.
- , *The Queer Art of Failure*, Duke University Press, Durham and London, 2011.
- Halle R., *Queer Social Philosophy — Critical Readings from Kant to Adorno*, University of Illinois Press, Urbana & Chicago, 2004.
- Halwani R., C. V. A. Quinn, and A. Wible, *Queer Philosophy — Presentations of the Society for Lesbian and Gay Philosophy, 1998-2008*, VIBS, Vol. 255, Rodopi, Amsterdam – New York, 2012.
- Haraway D., *Simians, Cyborgs and Women*, London: Free Association Press, 1991.
- Hawthorne S. M., “Reparative Reading’ as Queer Pedagogy”, *Journal of Feminist Studies in Religion* 34/1 (2018) 155-160.
- Heaney E., *The New Woman, Literary Modernism, Queer Theory, and the Trans Feminine Allegory*, Northwestern University Press, 2017.
- Herring S., *Another Country: Queer Anti-Urbanism*, New York University Press, 2010.
- Heston L. V., “Utopian Kinship? The Possibilities of Queer Parenting”, in: A. Jones (Ed.), *A Critical Inquiry into Queer Utopias* (pp. 245-283), Palgrave Macmillan, 2013.
- Hogan K., “Undoing Nature: Coalition Building as Queer Environmentalism”, in: C. Mortimer-Sandilands & B. Erickson (Eds.), *Queer Ecologies: Sex, Nature, Politics, Desire* (pp. 231-253), Indiana University Press, 2010.
- Hornsby T. J. & K. Stone (Eds.), *Bible trouble — Queer Reading at the Boundaries of Biblical Scholarship*, Society of Biblical Literature, Atlanta, 2011.
- Hotz-Davies I., G. Vogt & F. Bergmann, *The Dark Side of Camp Aesthetics: Queer Economies of Dirt, Dust and Patina*, Routledge, Taylor & Francis Group, New York and London, 2018
- Huffer L., *Mad for Foucault: rethinking the foundations of queer theory*, Columbia University Press, New York, 2010.
- Jackson P. A., “An explosion of Thai identities: global queering and re-imagining queer theory”, *Culture, Health & Sexuality* 2/4 (2000) 405-424.
- Jagose A., “Counterfeit pleasures: fake orgasm and queer agency”, *Textual Practice* 24/3 (2010) 517–539.
- Jeffreys Sh., *Unpacking Queer Politics — A Lesbian Feminist Perspective*, Polity Press, 2003.
- Jennex C., “Diva Worship and the Sonic Search for Queer Utopia”, *Popular Music and Society* 36/3 (2013) 343–359.
- Johnston L., *Queering Tourism: Paradoxical performances at gay pride parades*, Routledge, Taylor & Francis Group, London & New York, 2005.
- Knopp, L., “Gentrification and gay neighborhood formation in New Orleans: A case study”, in: A. Gluckman & B. Reed (Eds.), *Homo economics: Capitalism, community, and lesbian and gay life* (pp. 45–64), New York: Routledge, 1997.

- Krafft-Ebing R., *Psychopathia Sexualis*, transl. by Domino Falls, London: Velvet, 1997.
- Kristeva J., *Revolution in Poetic Language* (New York: Columbia University Press, 1984).
- Kumashiro K., *Troubling education: Queer activism and antioppressive pedagogy*, New York: Routledge-Falmer, 2002.
- Leeker M., *Mime, Mimesis und Technologie*, München, 1995.
- Leibetseder D., *Queer Tracks: Subversive Strategies in Rock and Pop Music*, transl. by R. Carbery, Ashgate, 2012.
- Lewis H., *The Politics of Everybody — Feminism, Queer Theory, and Marxism at the Intersection*, Zed Books, London, 2016.
- Liss S., “Grrrl on Girl Music: Lesbians on Ecstasy More Than Merely Clever Parody” (www.nowtoronto.com/music/story.cfm?content=138576&archive), 23/06/2003. Cited in: Halberstam, “*Keeping Time...*”.
- Liu W., “Toward a queer psychology of affect: restarting from shameful places”, *Subjectivity* 10/1 (2017) 44-62.
- Lorenz R., *Queer Art — A Freak Theory*, Transaction Publishers, New Brunswick & London, 2012.
- Loughlin G. (Ed.), *Queer Theology — Rethinking the Western Body*, Blackwell Publishing Ltd, 2007.
- Love H., *Feeling Backward — Loss and the Politics of Queer History*, Harvard University Press, Cambridge, London, 2007.
- MacCormack P., *Cinesexuality*, Ashgate Publishing Limited, 2008.
- Manalansan M., “Queer wordings: The messy art of being global in Manila and New York”, *Antipode* 47/3 (2015) 566–579.
- Martin B., “Being Funny”, *Angelaki* 21/3 (2016) 137-150.
- McGlotten Sh., *Virtualintimacies — Media, Affect, and Queer Sociality*, State University of New York Press, Suny Press, 2012/2013.
- McNaught B., *On Being Gay*, New York: St. Martin's, 1988.
- Mennel B., *The Representation of Masochism and Queer Desire in Film and Literature*, Palgrave Macmillan, 2007.
- , *Queer Cinema — Schoolgirls, Vampires and Gay Cowboys*, Wallflower Press Book, Published by Columbia University Press, London and New York, 2012.
- Menon M., “Queer Selfhoods in the Shadow of Neoliberal Urbanism”, *Journal of Historical Sociology* 26/1 (2013) 100-119.
- , *Indifference to Difference: On Queer Universalism*, University of Minnesota Press, Minneapolis – London, 2015.
- Moi T., *The Kristeva Reader*, New York: Columbia University Press, 1986.
- Monaghan W., *Queer Girls, Temporality & Screen Media — Not “Just a Phase”*, Palgrave, Macmillan, Monash University, Clayton, Victoria, Australia, 2016.
- Mortimer-Sandilands C., “Melancholy Natures, Queer Ecologies”, in: C. Mortimer-Sandilands & B. Erickson (Eds.), *Queer Ecologies: Sex, Nature, Politics, Desire* (pp. 331-358), Indiana University Press, 2010.
- Mounsey Ch. & S. Booth (Eds.), *Queering Paradigms. In Focus — The Variable Body in History*, Peter Lang, Oxford 2016.
- Nicholas L., *Queer Post- Gender Ethics — The Shape of Selves to Come*, Palgrave Macmillan, 2014.
- Nietzsche F., *The Joyful Wisdom*, New York: The Macmillan Company, 1924.
- Nunez del Prado B., “The Supernatural World of the Quechua of Southern Peru as seen from the Community of Qotobamba”, in: P. Lyon (Ed.), *Native South Ameri-*

- cans. Ethnology of the Least Known Continent*, Boston: Little, Brown and Co., 1974.
- Ortiz A., "Moya: Espacio, Tiempo y Sexo en un Pueblo Andino", *Allpanchis* 17/20 (1982) 189-208.
- Oswin N., "World, city, queer: Introduction", *Antipode* 47/3 (2015) 557–565.
- Pearl Sh., "Forward—The Visual Culture of the Queer in the Clinic", *J. Med. Humanit* 34 (2013) 299–300.
- Peele Th. (Ed.), *Queer Popular Culture — Literature, Media, Film, and Television*, Palgrave, Macmillan, 2007/2011.
- Peraino J. A., *Listening to the Sirens — Musical Technologies of Queer Identity from Homer to Hedwig*, University of California Press, 2006.
- Percy W., *The Message in the Bottle*, Farrar, Straus and Giroux, New York, 1989¹⁴.
- Petersen D. & V. R. Panfil, *Handbook of LGBT Communities, Crime, and Justice*, Vanessa R. Panfil, 2013/2014.
- Piggford G., "Who's that Girl? Annie Lennox, Woolf's Orlando, and Female Camp Androgyny", in: Cleto, *Camp*, 1984/1987.
- Podmore J. A., "Lesbians in the crowd: Gender, sexuality and visibility along Montreal's Boul. St-Laurent", *Gender, Place & Culture: A Journal of Feminist Geography* 8/4 (2001) 333–355.
- , "Gone underground? Lesbian visibility and the consolidation of queer space in Montreal", *Social & Cultural Geography* 7/4 (2006) 595–625.
- Puar J. K., *Assemblages – Homonationalism in Queer Times*, Duke University Press, Durham and London, 2007.
- , *Terrorist assemblages — Homonationalism in Queer times*, Duke University Press, 2017
- Pullen Ch., *Straight Girls and Queer Guys — The Hetero Media Gaze in Film and Television*, Edinburgh University Press, 2016.
- Race K., *Pleasure Consuming Medicine: The Queer Politics of Drugs*, Duke University Press, 2009.
- Renold E., *Girls, boys and junior sexualities: Exploring children's gender and sexual relations in the primary school*, London: Routledge Falmer, 2005.
- Renold E. & J. Ringrose, "Phallic Girls?: Girls' Negotiation of Phallogocentric Power", in: J. C. Landreau & N. M. Rodriguez (Eds.), *Queer Masculinities: A Critical Reader in Education* (pp. 47-68), Springer 2012.
- Rhoads R. A., *Coming out in College — The Struggle for a Queer Identity*, Greenwood Publishing Group: Bergin & Garvey, 1994.
- Richardson D., J. McLaughlin & M. E. Casey (Eds.), *Intersections between Feminist and Queer Theory*, Palgrave, Macmillan, 2006.
- Rofes E., *A radical rethinking of sexuality and schooling: Status quo or status queer?*, Oxford: Rowman and Littlefield, 2005.
- Rogers E. F. Jr., "The Narrative of Natural Law in Thomas's Commentary on Romans 1", *Theological Studies* 59 (1998) 254–276.
- Rosen-Berry J., "Revealing Hidden Aspects of Divinity in the 'Queer' Face: Towards a Jewish Queer' (Liberation) Theology", *European Judaism* 41/2 (2008) 138–154.
- Rothenberg T. Y., "And she told two friends": Lesbians creating urban social space", in: D. J. Bell and G. Valentine (Eds.), *Mapping desire: Geographies of sexualities* (pp. 165–181), New York: Routledge, 1995.
- Ruffolo D. V., *Post-Queer Politics*, Ashgate Publishing Limited, 2009.

- Rumens N., "Organisation Studies: Not Nearly 'Queer Enough'", in: Y. Taylor & M. Addison (Eds.), *Queer Presences and Absences* (pp. 241-259), Palgrave Macmillan, 2013.
- Samson J. D., "Noisevox Face Time MEN/JD Samson Interview" (www.youtube.com/watch?v=xsPwp3PK6M&feature=related), 12/12/2011.
- Savran D., *A Queer Sort of Materialism — recontextualizing American theater*, The University of Michigan press, 2003.
- Schildcrout J., *Murder Most Queer — The Homicidal Homosexual in the American Theater*, The University of Michigan Press, 2014.
- Shepard B., *Queer Political Performance and Protest: Play, Pleasure and Social Movement*, Routledge, Taylor & Francis Group, New York – London, 2010.
- Simons M. A., *Beauvoir and the Second Sex: Feminism, Race and the Origins of Existentialism*, Rowan and Littlefield, Oxford, 2001.
- Singer M., "Cyborg – Körper – Politik", in: Karin Giselbrecht and Michaela Hafner (Eds.), *Data | Body | Sex | Machine: Technoscience und Sciencefiction aus feministischer Sicht*, Vienna, 2001.
- Spargo T., *Foucault and Queer Theory*, Icon Books, UK — Totem Books, USA, 1999/2000.
- Stockton K. B., *The Queer Child*, Duke University Press, Durham and London, 2009.
- Stuart E., *Religion Is a Queer Thing: A Guide to the Christian Faith for Lesbian, Gay, Bisexual and Transgendered People*, Cleveland, Ohio: Pilgrim Press, 1997.
- Sullivan N. and S. Murray (Eds.), *Somatechnics: Queering the Technologicalisation of Bodies*, Ashgate Publishing Limited, 2009.
- Sylvan J., "Queer Prayer for Winter Nights", *Unitarian Universalist Association*, December 14, 2018.
- Taylor Y., "Brushed behind the bike shed: Working class lesbians' experiences of school", *British Journal of Sociology of Education*, 28/3 (2007) 349–362.
- , *Playing it Queer: Popular Music, Identity and Queer World - making*, Peter Lang, 2010.
- , *Making Space for Queer-Identifying Religious Youth*, Palgrave Macmillan, 2016.
- Taylor Y. and M. Addison (Eds.), *Queer Presences and Absences* (pp. 141-158), Palgrave Macmillan, 2013.
- Taylor Y. and R. Snowdon, *Queering Religion, Religious Queers*, Routledge, Taylor & Francis Group, New York and London, 2014.
- Townsley J., "Paul, the Goddess Religions, and Queer Sects: Romans 1:23-28", *Journal of Biblical Literature* 130/4 (2011) 707-728.
- , "Queer Sects in Patristic Commentaries on Romans 1:26-27: Goddess Cults, Free Will, and Sex Contrary to Nature?", *Journal of the American Academy of Religion* 81/1 (2013) 56-79.
- Unger N. C., "From Jook Joints to Sisterspace: The Role of Nature in Lesbian Alternative Environments in the United States", in: C. Mortimer-Sandilands & B. Erickson (Eds.), *Queer Ecologies: Sex, Nature, Politics, Desire* (pp. 173-198), Indiana University Press, 2010.
- Varela M. do M. C. & N. Dhawan, "Normative Dilemmas and the Hegemony of Counter-Hegemony", in: M. do M. C. Varela, N. Dhawan & A. Engel, *Hegemony and Heteronormativity – Revisiting "The Political" in Queer Politics* (pp. 91-119), Ashgate Publishing Limited, 2011.
- Waite S., "Becoming the Loon: Queer Pedagogies and Female Masculinity", in: J. C. Landreau & N. M. Rodriguez (Eds.), *Queer Masculinities: A Critical Reader in Education* (pp. 169-190), Springer 2012.

- Warner M., *Fear of a queer planet: Queer politics and social theory*, Minneapolis: University of Minnesota Press, 1993.
- , *The Trouble with Normal: Sex, Politics, and the Ethics of Queer Life*, Cambridge, MA: Harvard University Press, 1999.
- Wilcox M. M., “Freaks and Queers in the Study of Religion”, *Bulletin for the Study of Religion* 39/4 (2010) 4-9.
- Willett C., “This Poem That Is My Body: Irigaray”, in: *The Soul of Justice: Social Bonds and Racial Hubris* (pp. 123–156), Ithaca: Cornell University Press, 2001.
- Wong Sh., “Queering Spirituality and Evolving Sexual Ethics”, *Journal of Intercultural Studies* 38/4 (2017) 480-488.
- Yosef R., *Beyond Flesh: Queer Masculinities and Nationalism in Israeli Cinema*, Rutgers University Press, New Brunswick, New Jersey, and London, 2004.
- Ziyad H., “3 Differences Between the Terms ‘Gay’ and ‘Queer’ — and Why It Matters”, *Everyday Feminism*, March 1, 2016.